mist pooldavad. Ootamatult ilmusid 10. nov. Vabadussõjalaste Keskliidu juhatuse liikmed ja esitasid Riigikogule uue Põhiseaduse muutmise kava. Selles kavas on suurema muudatusena praegu maksvast Põhiseadusest ja sellest, mis suvel oli hääletusel, ette nähtud järgmist: Riigikogus 50 liiget, kelle valimist on tarvis korraldada nii, et saaks valida isikuid. Riigikogu tuleks kord aastas kokku ja istungjärk ei kestaks üle 6 kuu; tasu makstaks ainult koosolekuaja eest. Riigikogu istungjärku võib riigivanem lõpetada enne tähtaega. Riigivanem võib välja kuulutada uusi valimisi ja Riigikogu koju saata. Riigipea kannaks „riigivanema" nime ja valitaks 5 aastaks. Riigivanemal on veto õigus ning laialdane dekreedi-õigus, millest pole selgesõnaliselt erandit tehtud isegi eelarve ja Riigikogu kodukorra kohta; Riigikogu võib omal otsusel riigivanemat võtta kohtulikule vastutusele. Suvel hääletada olnud eelnõus nõuti, et presidendi allkirja kõrval oleks ka peaministri allkiri, välja arvatud V. V. ametisse kutsumine ja ametist vabastamine ning revisjonide määramine, kuna nende eelnõu nõuab V. V. ametisse määramisel ja ametist vabastamisel, kohtunikkude ametisse kinnitamisel ja kõigil korraldustel Riigikogu suhtes ainult riigivanema allkirja. Peale selle peab nende kava järgi omavalitsuste võrgust kustutatama maaomavalitsused.

See eelnõu läheb rahvahääletusele rahvaalgatuse korras.

23. nov. esitas rahvuslik keskerakond petitsioonikorras omalt poolt põhiseaduse muutmise eelnõu, mida ta palub võtta materjalina põhiseaduse muutmise küsimuse arutamisel. Samal ajal esitasid petitsiooni korras oma soovid ka rahvuslikud klubid, esitades peale presidendi- (nimetusega „riigivanem") instituudi sisseseadmise ja Riigikogu võimu ning ta liikmete arvu vähendamise muid nõudeid, nagu rahvusliku majanduskoja ja kultuurkogu sisseseadmine ja muudatusi kodaniku põhiõiguste osas, millised muudatused pidid aluseks olema uuele majandus-, sotsiaal- ja kasvatuspolitilisele suunale. 22. novembril Riigikogu valis vanematekogu ettepanekul a l a l i s e Põhiseaduse komisjoni, kuhu Riigikogu juhatus andis läbivaatamiseks eespool-tähendatud petitsioonid. 25. novembril esines tähendatud komisjon esitisega lubada asuda Põhiseaduse muutmise eelnõu väljatöötamisele. Sellele olid vastu sotsialistid, kuna teised rühmad poolt hääletasid. Komisjonil olid seega käes peale suvisel hääletamisel olnud eelnõu veel vabadussõjalaste, keskerakonna ja rahvuslaste klubide kavad ja soovid. Komisjon algas oma tööd, et Riigikogu poolt esitatavat kava rahvahääletusele viia 1933. aasta jooksul. Kuna vabadussõjalaste kava oli esitatud rahvaalgatuse korras, anti sellele käik ja Riigikogu oma eelnõuga käib oma rada. Kuigi püüti saavutada kokkuleppeid, ei läinud see korda, sest presidendi võimu küsimuses ja Riigi-

Eesti kroonika 1932 , lk. 33